

Hva med natur?

En refleksjon rundt hva som rører seg i forhold til tema natur og om det er noe skalerbart der

13.03.2023

Regionleder Analyse, plan og landskap sør, Espen Evensen Reinfjord

Ny forståelse av natur

- En ny forståelse for at natur er en **begrenset ressurs**.
- En ny forståelse for at natur leverer **økosystemtjenester av verdi** (naturgoder) som flomregulering, karbonbinding, rensing av vann, rekreasjonsverdier, biodiversitet.

Vi må slutte å bruke naturen som et kredittkort uten grense

I en fersk rapport fra Miljødirektoratet beregnes det at bygging på ubebygde arealer fører til klimagassutslipp på om lag 2,1 millioner tonn hvert år. FN har nylig utviklet prinsipper for nasjonale naturregnskap, med solide og standardiserte metoder for å beskrive naturens omfang og tilstand, skriver statssekretær Ragnhild Sjøner Syrstad i Klima- og miljødepartementet. Bildet er hentet fra det uberørte Innvordfjellet som står i fare for å bli et industriområde med vindturbiner. Foto: Tor Martin Årseth

Av Ragnhild Sjøner Syrstad, statssekretær i Klima- og miljødepartementet

Publisert: 14.01.22 09:26

Del

I en fersk rapport fra Miljødirektoratet beregnes det at bygging på ubebygde arealer fører til klimagassutslipp på om lag 2,1 millioner tonn hvert år. Det tilsier at måten vi i dag innretter utbygging av nytt areal til bolig, vei og andre samfunnsnyttige formål er mangelfull.

- **Arealendringer** er den største trusselen mot biologisk mangfold i Norge.
- FNs naturpanel (Ipbes) 2023: **Ny Naturavtale** vedtatt ved COP15 vinter 2022, Montreal i Canada; stanse og reversere tapet av naturmangfold innen 2030
- Økt nasjonal bevissthet rundt natur som **CO2- lager**.
- Statsforvalteren i Nord-Norge setter **krav** til alle kommuner om arealregnskap:

Holdninger

- **97%** av innbyggerne i Norge mener 'det er viktig å stanse tap av naturmangfold fordi vår velferd og livskvalitet er avhengig av natur'
- **60%** mener de 'er blitt eller kommer til å bli påvirket av tap av natur' (Miljødir. 2021)

Pisken -> «krav» om arealregnskap

Brev til alle kommunene 11.01.2022.

- SFNO mener arealregnskap er nødvendig som dokumentasjon for å vise at det eventuelt er behov for å ta nye arealer i bruk.
- I henhold til
 - KU-forskriftens krav om at aktuelle alternativer skal utredes, jf. [forskriftens § 19](#), siste ledd.
 - Miljørettsprinsippene i naturmangfoldlovens kap. II (jf. spesielt [§ 12](#))

Statsforvalteren i Nordland

Arealregnskap - nødvendig begrunnelse for ny arealbruk

Store muligheter i jord-, skog- og arealbruk

Jordbruk, skogbruk og annen arealbruk sto for 22 prosent av de globale utslippene i 2019. Klimatiltak i denne sektoren kan bidra til store utslippskutt og økt opptak av CO₂, men kan ikke kompensere fullt for manglende utslippsreduksjoner i andre sektorer.

Samtidig kan det gi fordeler for naturmangfold og økosystemtjenester, og øke tilgang på trevirke som kan erstatte fossile drivstoff og materialer med høyt klimaavtrykk i andre sektorer.

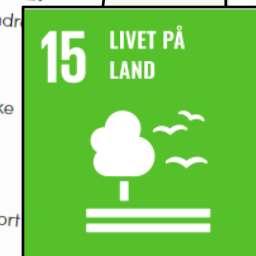
Mange klimatiltak i denne sektoren er rimelige og er mulig å oppskalere på kort tid. Tiltakene med størst økonomisk potensiale er bedre forvaltning, vern, og restaurering av skog, myr og andre økosystemer.

ipbes

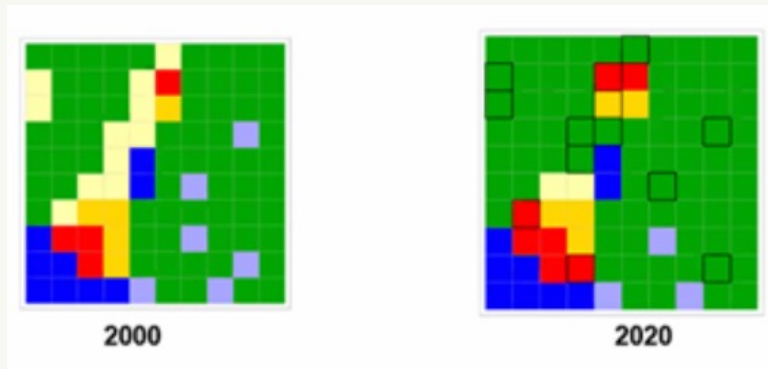
RESTORATION IN PROGRESS

The assessment report on
**LAND
DEGRADATION AND
RESTORATION**

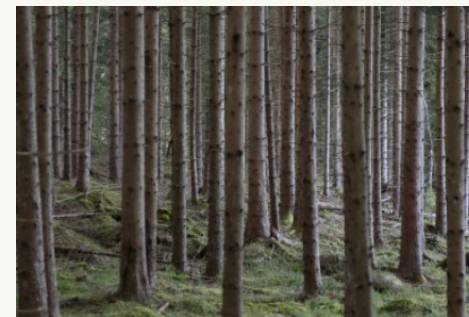

Arealregnskap og naturregnskap

- **Arealregnskap;** tallfester utbredelse og endringer i *areal*typer.

- **Naturregnskap;** *økonomisk verdisetting og regnskap basert på*
 1. Arealregnskap over økosystem
 2. Økologisk tilstand til økosystem
 3. Sentrale naturgoder levert av økosystem

Arealregnskap og naturregnskap

Arealnøytralitet; gjenbruke og fortette allerede utbygde arealer fremfor å bygge ut mer natur; stanse arealforbruket.

Naturnøytralitet; inngrep ikke medfører netto tap av naturverdi - evne til å produsere naturgoder forblir uendret

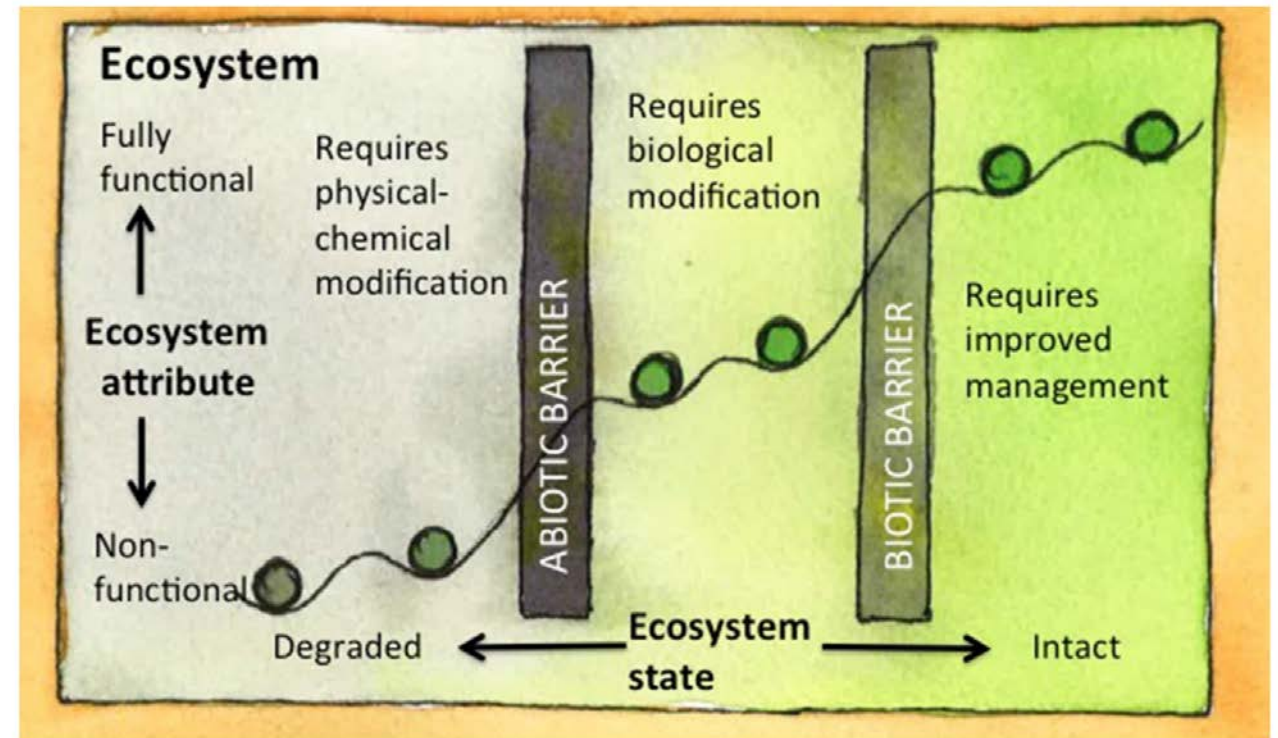

Restaurering av natur

Forståelse av at for å holde netto naturtap på null kreves restaurering.

- Fra 'grått til grønt'
- Fra 'grønt til mørkegrønt'

NINA Rapport 2097

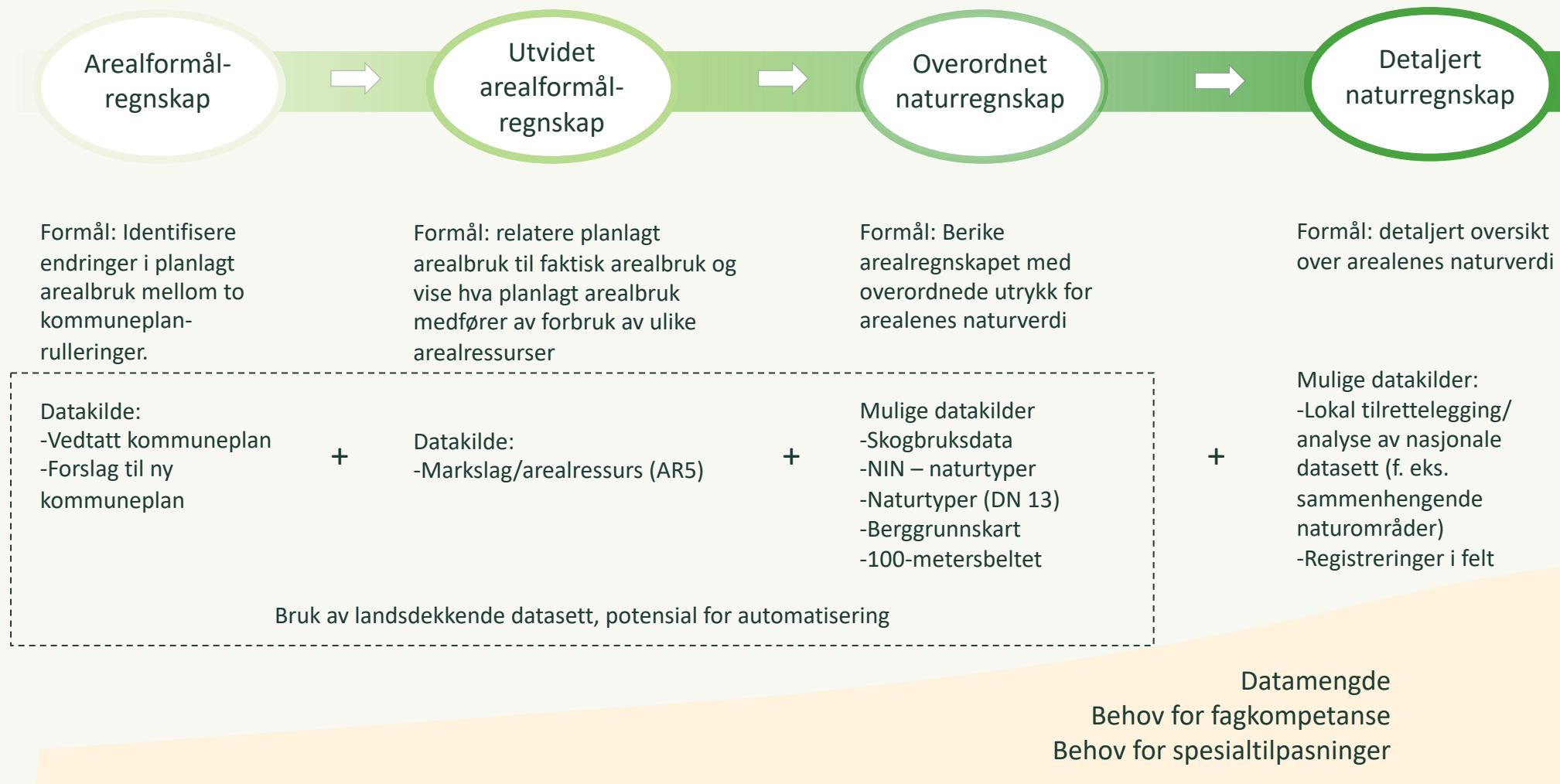

Figur 2.1. Behovet for restaurering er avhengig av type og grad av forringelse og ønsket framtidig tilstand. Dette har igjen betydning for hvilke tiltak som trengs for å gjenopprette biotiske og abiotiske komponenter og økologisk funksjon (Kilde; Whisellant 1999, tegnet av A. Aradottir).

Arealregnskap

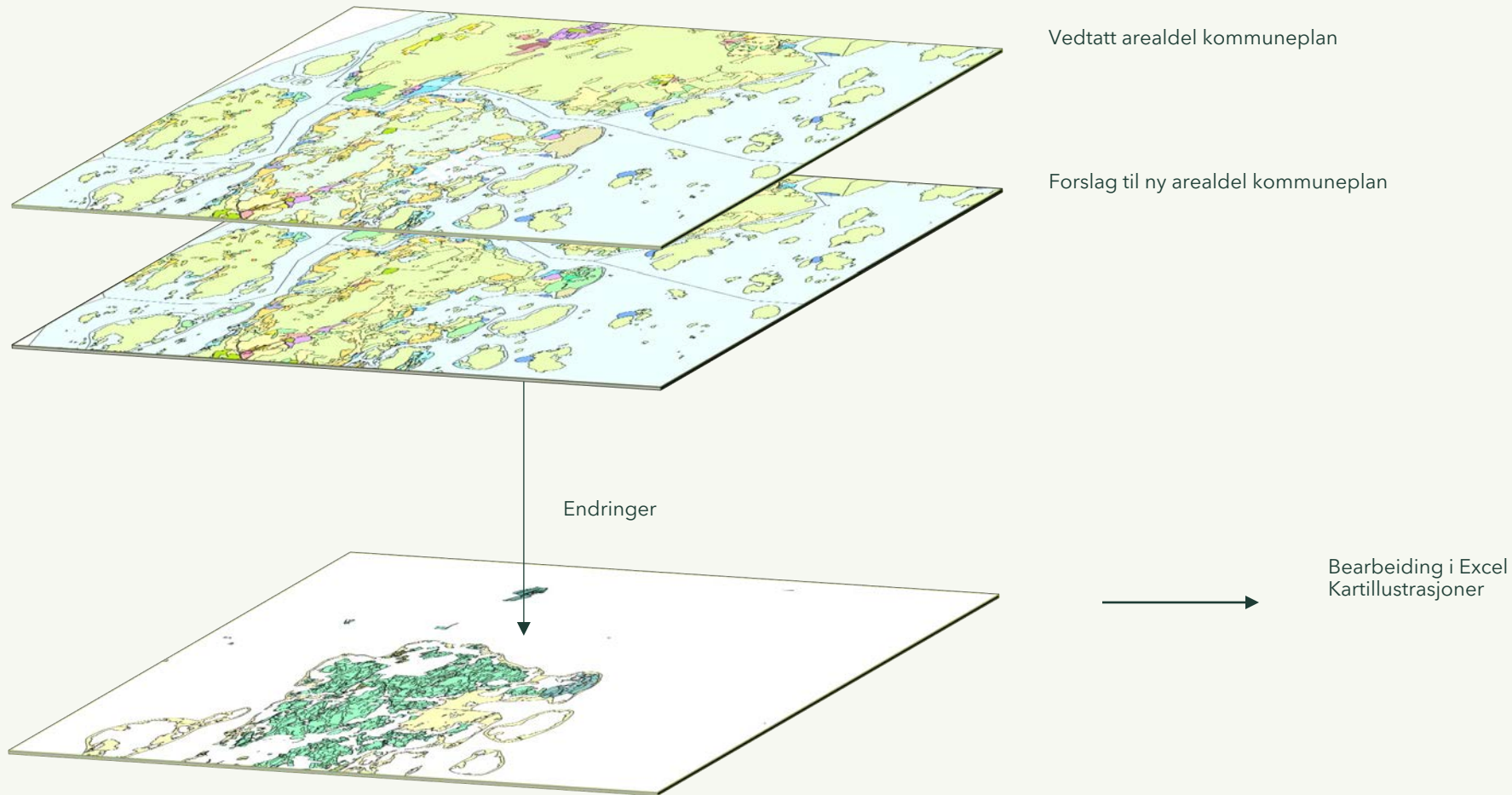
Arealformålregnskap

Naturregnskap

Arealregnskap: Her Tjøme kommune

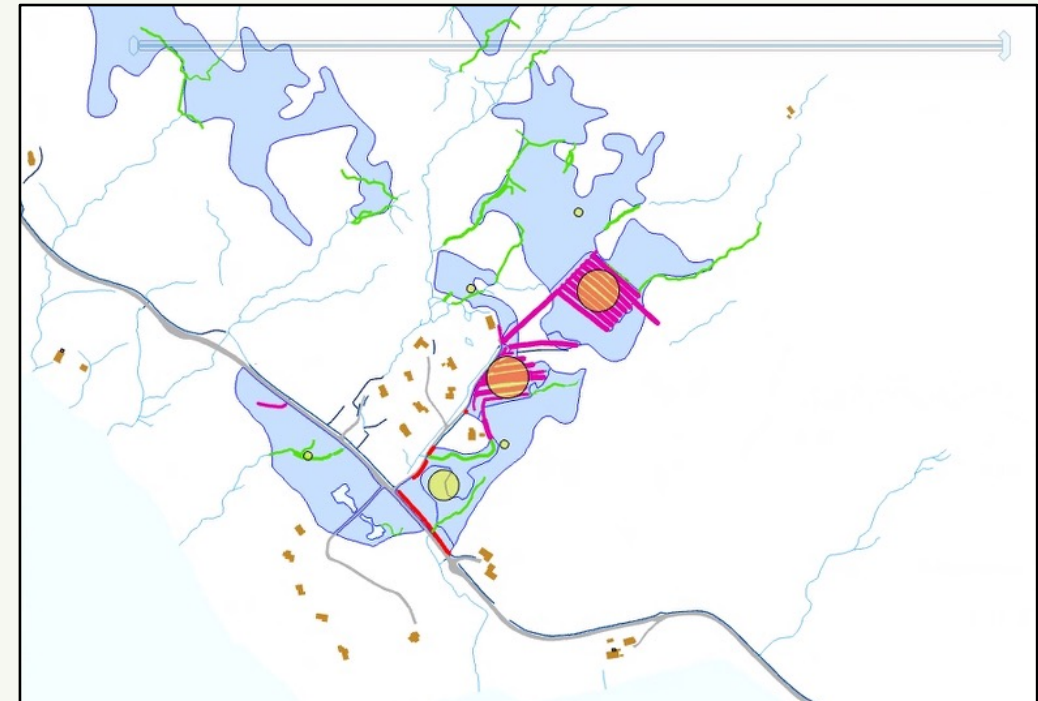
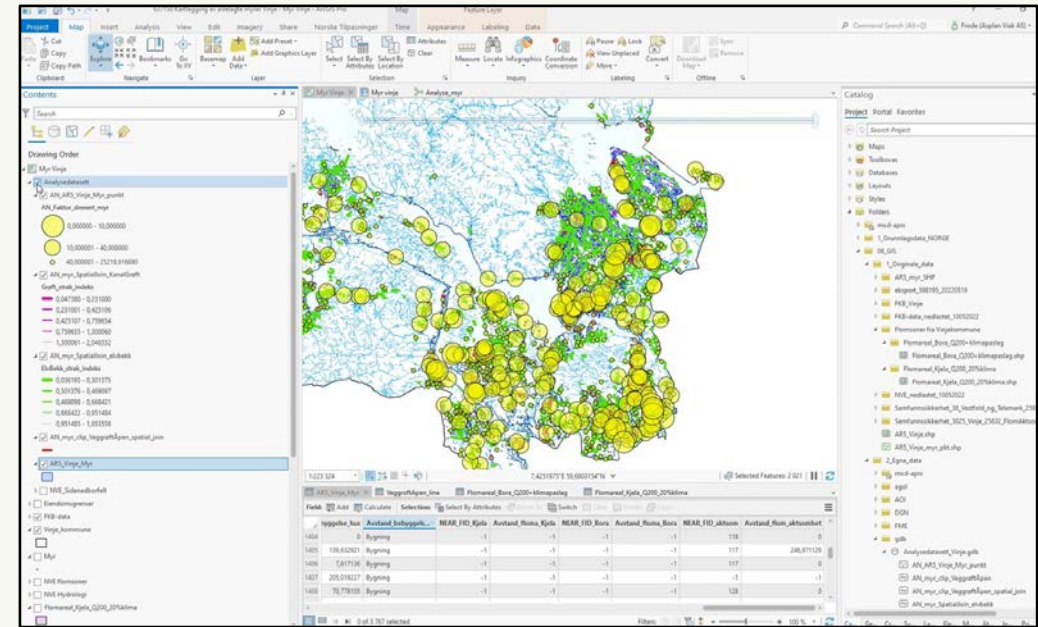
Gjennomført av Gunnar Berglund, Sandvika

ArcGIS analyse av myr - eksempel

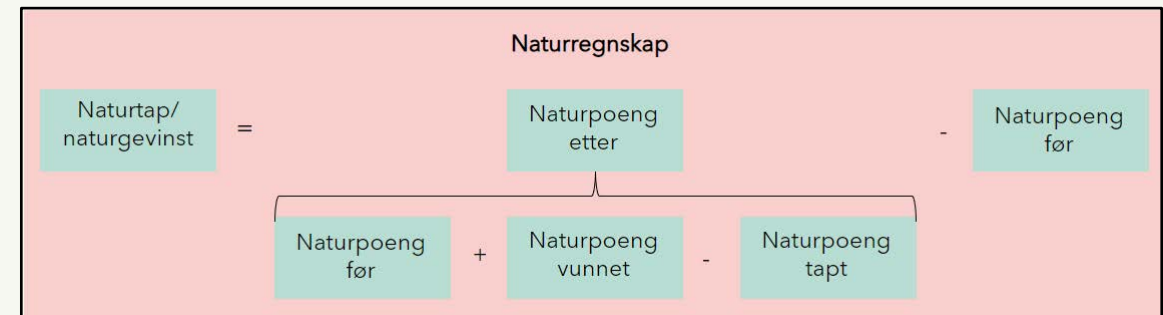
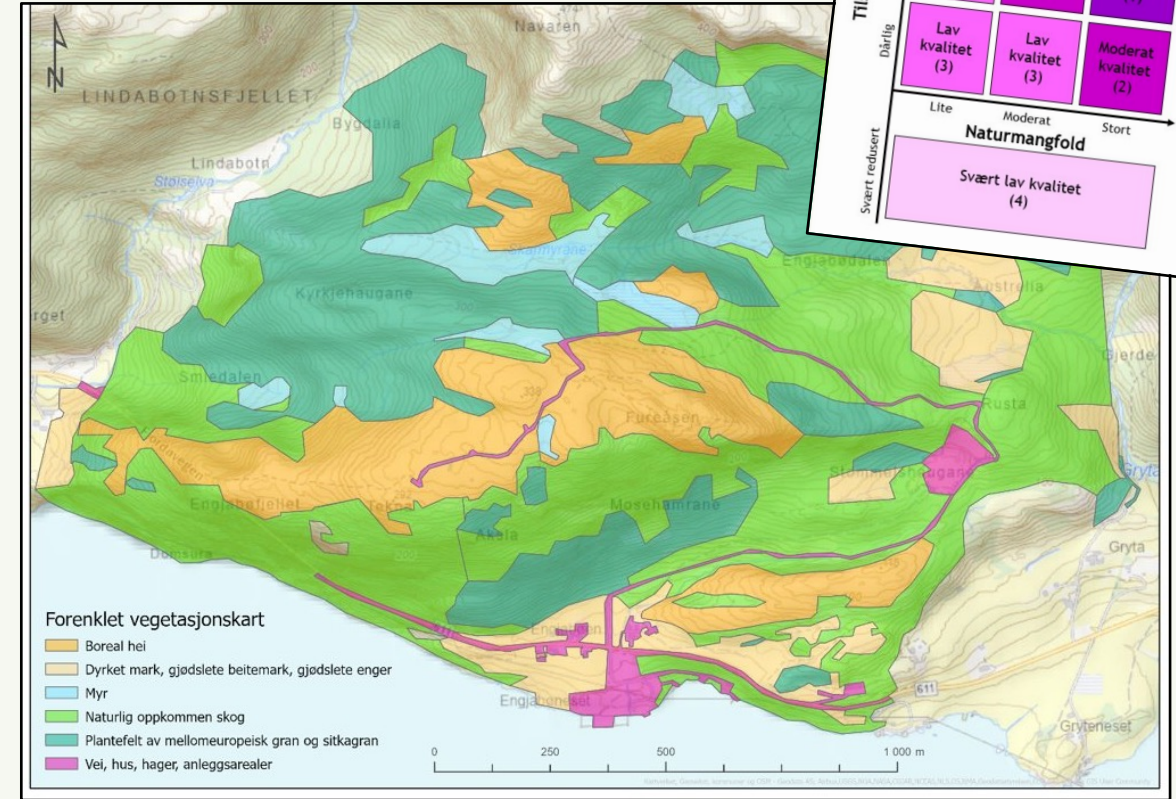
Frode Edvardsen Arendal

- Myr i Vinje kommune
- Ser på indikatorer, bl.a. myr og grøft i kombinasjon med kombinert med hvor rette grøftene er basert på standard AR5 datasett.
- Fratrullet bl.a. dyrkbar mark.
- Får frem myrer som har potensiale for restaurering på kommunalt nivå.

Metodeutvikling for naturregnskap

- Ledes av Heiko Liebel, naturutreder Skien.
- Målet er å tallfeste kompensasjonsbehov ved naturødeleggende utbygging
- Samt å måle behov for restaurering og effekt av tiltak ved utbygging.
- Gjøres i betalt oppdrag for Nordic Mining.

Samfunnsøkonomisk verdi av natur

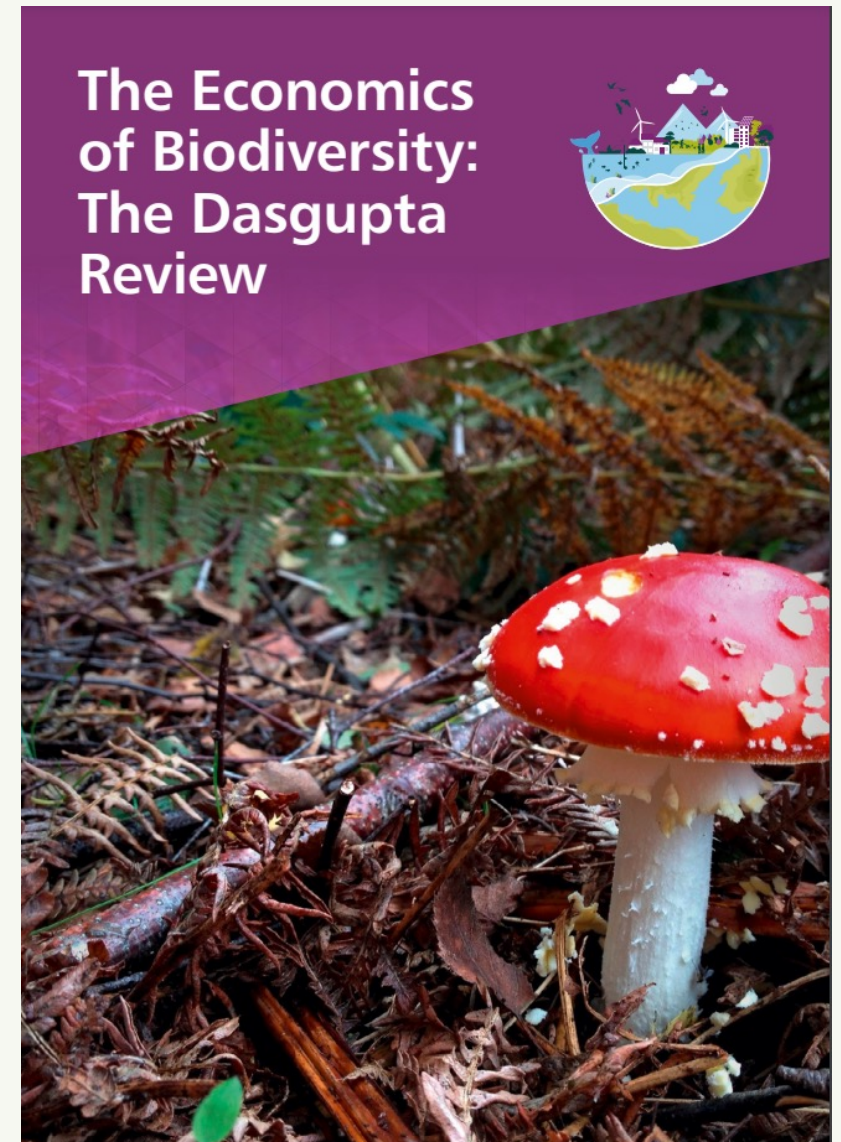
Natur og Samfunnsøkonomi

Økosystemtjenester

- **Forsynende tjenester** – mat, vann, råvarer
- **Regulerende tjenester** – Vann- og luftrensing, beskyttelse mot vær, nedbryting av avfall
- **Nøkkeltjenester** – fotosyntese, frøspredning
- **Kulturelle tjenester** – rekreasjon, inspirasjon, kilde til kunnskap

Kan vi regne på verdien? – og bør vi det?

- Regnes ikke på i dag
 - Blir ikke med i samfunnsøkonomisk nytte
 - Får derfor ikke den gjennomslagskraften det bør ha!
- Mye faglig utvikling og metodeutvikling
 - Transport virksomhetene
 - NMBU
 - Miljødirektoratet
 - SSB
- AVs rolle
 - Bistå kommunene med å implementere ny kunnskap og metodikk
 - Fra teori til praksis

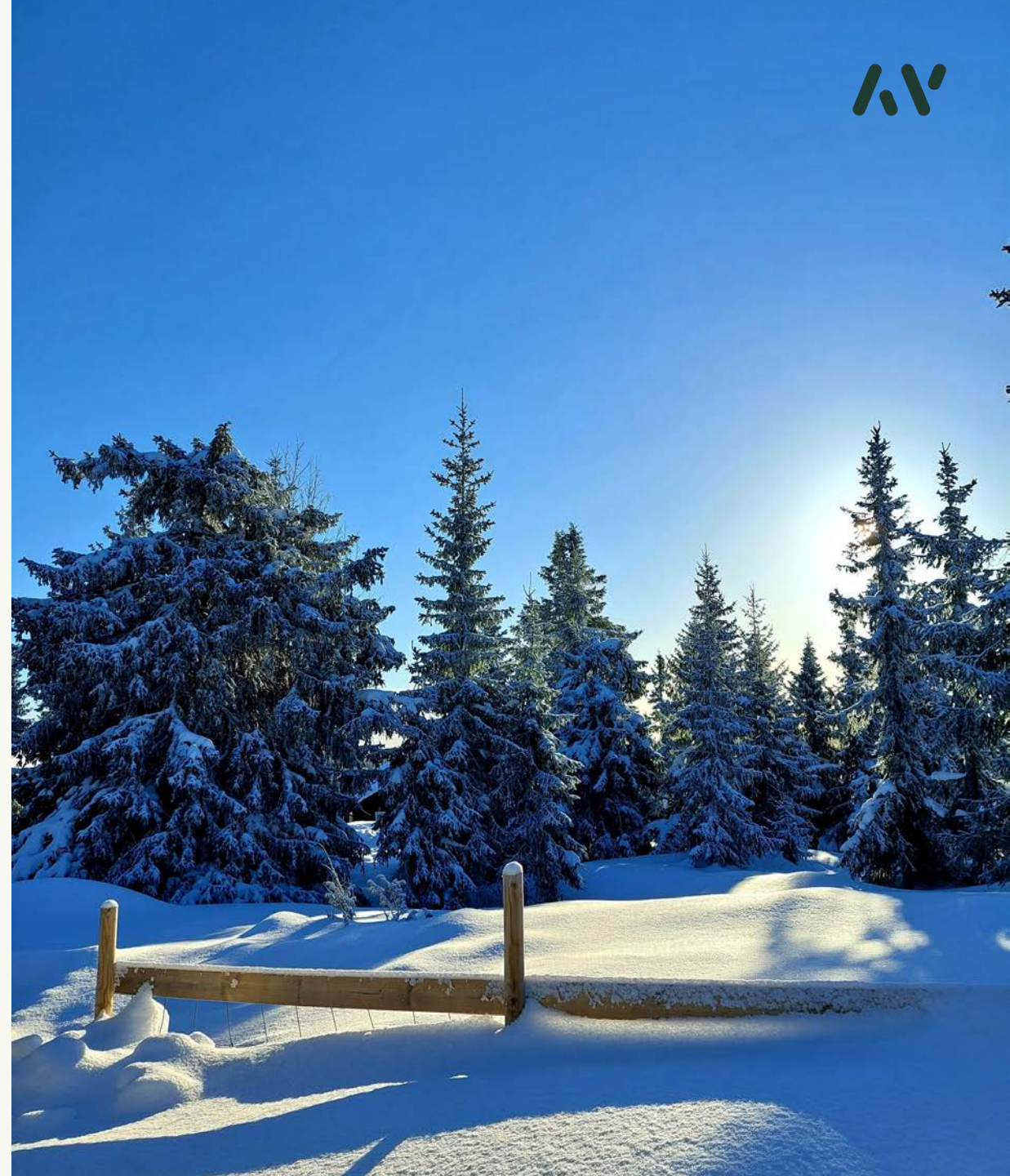

Interne ressurspersoner

Bestående foreløpig av

- Øystein Berge
- Kristin Karlbom Dahle
- Taryn Ann Galloway
- Gunnar Berglund
- Espen Evensen Reinfjord

«Med naturregnskapet kan vi overvåke hvordan naturen påvirkes av vår menneskelige aktivitet og hva nedbygging faktisk koster oss i tap av natur og naturgoder.

Det er først når vi vet hva tap av natur betyr for økonomi og samfunn at vi reelt kan prioritere natur i politiske beslutninger der fordeler og ulemper vurderes og avveies.»

Klima- og miljøminister
Espen Barth Eide

Klima- og miljøminister Espen Barth Eide (Ap) snakket om naturregnskap i forbindelse med et innlegg om bærekraftig arealbruk på KS' landsstyremøte.

Foto: Terje Lien

» PUBLISERT 16.11.2022 12:22

– Vi skal utvikle verktøy for naturregnskap sammen

Naturregnskap skal brukes til å regne på natur, noe som er mye vanskeligere enn klimaregnskap, ifølge klima- og miljøminister Espen Barth Eide.

TONE HOLMQUIST
930 20 261

MER OM

» PODKAST

Lanserer valgløfte for saklig debatt på KS-toppmøte